

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10306 - Patrimoni Documental i Institucions Econòmiques Medieval / 1
Titulació	Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió
Crèdits	5
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Mas Forners antoni.mas@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar coneixements que puguin permetre l'alumnat conèixer el vessant econòmic de les activitats de les persones, institucions i, en general, de les societats medievals, com també sobre quines fonts són les més adients per estudiar-lo.

La majoria dels casos estudiats, que serviran de mostra, es basaran documentació de l'antic Regne de Mallorca, en qualitat d'exemple, particularment ben documentat, de les societats de l'Edat Mitjana.

Requisits

Essencials

Coneixements elementals del funcionament de les societats medievals.

Recomanables

Coneixements de català medieval i de llatí, tot i que no és indispensable, ja que s'intentaran fer servir, quan sigui possible, traduccions de documents o es traduiran oralment durant el desenvolupament de l'assignatura.

Competències

Específiques

- * 1. E1. Coneixements del patrimoni documental
- * E2. Capacitat de reconèixer les fonts documentals de tipus econòmic

Guia docent

- * E3. Habilitat per a utilitzar i analitzar les fonts documentals.

Genèriques

- * G2. Capacitat d'investigar temes de patrimoni cultural, especialment el documental.
- * G3. Habilitat per a generar coneixements.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- tema. QUI HI HO ESCRIU I QUI EN DONA FE
Els escriptors i notaris medievals.
- tema. ELS DRETS SOBRE LA TERRA
  - Domini directe i domini útil
  - L'establiment i l'emfiteusi.
  - El delme i d'altres drets senyorials o dominicals (censos, tasques, lluïsmes, fadigues, jurisdicció).
  - Comprar, vendre, establir i deixar en herència.
- tema. DAVANT LA MORT
Els testaments, els inventaris i els encants.

Les actituds davant la mort.

Els sistemes d'heretament, una documentació bàsica per a l'estudi de la reproducció social.
- tema. FER COMPTE
Les comptabilitats (municipals, reials i privades).

Reconstruint els ingressos i les despeses.

Els nivells de vida.
- tema. COMPRAR I VENDRE
Les diferents modalitats de la compra-venda: per avançat, bestretes, societats i comandes, lletres de canvi...
- tema. PAGAR (AL REI, AL REGNE, AL MUNICIPI, A L'ESGLÉSIA...)
Les diferents modalitats de fiscalitat (directa, indirecta) i els diversos àmbits recaptatoris.

Com es calcula la riquesa?

Rendes i prebendes eclesiàstiques.
- tema. QUEDAR A DEURE
El mercat i les modalitats de crèdit (censal, violari, etc).
- tema. LES LIMITACIONS DE LA LLIBERTAT

Guia docent

La documentació referida a l'esclavatge, l'alliberament dels esclaus i la servitud.

Les diferències entre la captivitat, l'esclavatge i la servitud.

El camí cap a la llibertat.

tema. CONTRACTES I D'ALTRES INSTITUCIONS

Contractes (d'aprenentatge, de servitud, per fer obres d'arts, edificis...) i d'altres institucions i activitats econòmiques.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Proporcionar el marc de coneixement mínim a l'alumne.	19
Classes pràctiques		Grup gran (G)	Explicació comentada del contingut del temari i anàlisis de textshistòrics.	7
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Seguiment i acompanyament dels treballs pràctics encomanats als alumnes.	2
Avaluació		Grup gran (G)	Valoració global	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup		Sortides de camp.	15
Estudi i treball autònom individual o en grup		Treball bibliogràfic o d'investigació, a partir de les fonts i/o bibliografia indicats pel professor.	80

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Explicació comentada del contingut del temari i anàlisi de textshistòrics.
Criteris d'avaluació	Valorar capacitat analítica

Percentatge de la qualificació final: 15%

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Seguiment i acompanyament dels treballs pràctics encomanats als alumnes.
Criteris d'avaluació	presència activa

Percentatge de la qualificació final: 5%

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Valoració global
Criteris d'avaluació	Dominar conceptes del temari i capacitat de relacionar els temes

Percentatge de la qualificació final: 60%

Guia docent

Estudi i treball autònom en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Sortides de camp.
Criteris d'avaluació	presència activa

Percentatge de la qualificació final: 10%

Estudi i treball autònom individual o en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Treball bibliogràfic o d'investigació, a partir de les fonts i/o bibliografia indicats pel professor.
Criteris d'avaluació	capacitat de síntesi i anàlisis

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- BARCELÓ, M. : Davant la mort: Els rituals medievals a la ciutat de Mallorca (s. XV), Palma, Ll.Muntaner ed., 2019.
- BARCELÓ, M.: "Luxe i interior domèstic a la Mallorca dels segles XIV-XV", Mercados del lujo, mercados del arte. El gusto de las elites mediterráneas en los siglos XIV y XV, 2015,p. 309-332.
- BARCELÓ, M. : Elements materials de la vida quotidiana a la Mallorca baixmedieval: part forana, Palma, IEB, 1994.
- BARCELÓ, M. - ROSSELLÓ, G.: La ciudad de Mallorca: la vida cotidiana en una ciudad mediterránea medieval, Palma, Ll. Muntaner ed., 2006.
- CASANOVA, U. - LÓPEZ, J. F.: Diccionario de términos históricos del Reino de Mallorca (s. XIII-XVIII),Palma, IEB, 1986.
- CATEURA, P: Els impostos indirectes en el regne de Mallorca (segle XIV), Palma, El Tall, 2006.
- CATEURA, P: Mallorca en el segle XIV, Palma de Mallorca, El Tall, 2005.
- CRUSAFONT, M. Glosari català de numismàtica amb totes les poblacions emissores (Països Catalans i Corona catalano-Aragonesa), Barcelona, IEC, 2017.
- CRUSAFONT, M. :Història de la moneda de la Corona Catalano-aragonesa medieval (excepte els comtats catalans): (1067/1162-1516), Barcelona, IEC, 2015.
- DYER, C.: Niveles de vida en la Baja Edad Media: cambios sociales en Inglaterra, c. 1200-1520, Barcelona, Crítica, 1991.
- FERRER, M. T.:La redacció de l'instrument notarial a Catalunya. Cèdules, manuals, llibres i cartes."Estudios Históricos y Documentos de los Archivos de Protocolos", IV, 1974, p. 29-192
- FERRER, M. T.: "L'instrument notarial (segles XI-XV)": Actes del II Congrés d'Història del Notariat Català (Barcelona, nov. 1998), Barcelona, Fundació Noguera, 2000, p. 29-88.
- GARCÍA CHICOTE, F. M. : La taula de canvis, Aportación a la historia de la contabilidad valenciana (s. XIII-XVI), Valencia, PUV, 2002.
- GARCÍA MARSILLA, J. V. : Vivir a crédito en la Valencia Medieval, Valencia, PUV, 2002.
- LÓPEZ, J. F.: Para una historia fiscal de la Mallorca cristiana (siglos XIII-XIV), Anuario de estudios Medievales, 38, Barcelona, 2008, p. 101-184.

Guia docent

LÓPEZ, J. F.: "Metrologia de Mallorca", Estudis balearics, 28, Palma, 1988, p. 59-72.

MAS, A.: Esclaus i catalans. Esclavitud i segregació a Mallorca durant els segles XIV i XV, Palma, Ll. Muntaner ed., 2005.

MAS, A. - ROSSELLÓ, G. - ROSSELLÓ, R.: Història d'Alcúdia. De l'època islàmica a la Germania, Alcúdia, 1999.

M. SANCHEZ, A. FURIO I P. BERTRAN (Coord.): Corona, municipis i fiscalitat a la baixa Edat Mitjana, Lleida, 1997.

SASTRE, J.: Alguns aspectes de la vida quotidiana a la ciutat de Mallorca. Època Medieval, IEB, Palma, 1997.

SAYOUS, A .E.: Els mètodes mercantils a la Barcelona medieval, Barcelona, Base, 1975.

Bibliografia complementària

S'indicarà durant el desenvolupament de l'assignatura.

Altres recursos

S'indicaran durant el desenvolupament de l'assignatura.

